

Redacțiunea, Administrațiunea,  
și Tipografia  
Brașov, Pieța mare Nr. 30.  
Scrierile trebuie să se  
facă în limba română sau  
în franceză.  
Căsuțele se primesc în Admi-  
nistrațiunea în Brașov și la ar-  
hivă la București de luni până  
în Viena: M. Duka, Neerich  
Schick, Rudolf Mosse, A. Oppolitz  
Kochfolger, Anton Oppolitz, J.  
Lambeck, în Budapesta: A. V.  
Goldberger, Schöten Bernat, în  
Suvaresca: Agenzia Hova, în  
Căminale de Roumanie: în Ham-  
burg: Karoly & Liebmann.  
Prețul inserțiilor: o ceria  
garantată pe o coloană 5 or. și  
10 or. timbru pentru o publi-  
care. Publicări mai dese după  
tarifă și în special.  
Reclame pe pagina 2-a o  
ceria 10 or. sau 80 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X.

„Gazeta” iese în săptămânal.  
Abonamente pentru Austro-Ungaria:  
Pe un an 12 fl., pe șase luni  
6 fl., pe trei luni 3 fl.  
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.  
Pentru România și străinătate:  
Pe un an 40 franci, pe șase  
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.  
N-rii de Duminică 3 franci.  
Se primumără la toate oficiile  
poștale din țară și din afară  
și la ad. corespondenților.  
Abonamentul pentru Brașov  
administrațiunea, piața mare,  
sârghiul Inului Nr. 30 etagiu  
I.: pe un an 10 fl., pe șase  
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.  
Cu dusul în casă: Pe un an  
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni  
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.  
sau 15 bani. Atât abonamen-  
tele cât și inserțiile sunt  
a se plăti înainte.

Nr. 242.

Brașov, Vineri 31 Octomvre (12 Noemvre)

1897.

## Constatările noastre.

IV.

Când din partea guvernului un-  
guresc se procede așa cum am ară-  
tat, când dela Budapesta se dau  
porunci diametral opuse legilor și  
constituției, cari se ascund sub man-  
taua așa zisului *drept de control* al  
fișpanilor, ca să lovască cu atât mai  
nerușinat în drepturile și libertatea  
cetățenilor nemaghiari, atunci nu-i  
mirare, că pentru cei loviți nu mai  
există puțință de-a afla reparare și  
lecuire la acel guvern.

Așa s'a întâmplat și în cazul  
recursului nostru în contra violenței  
comise prin oprirea adunării române  
în Brașov. Ministrul în loc de a cer-  
ceta rigoros cazul și în loc de a da  
satisfacțiune celor nedreptățiți, a tre-  
buit să ia în apărare ordinul fișpă-  
nesc, ca să-l scutască pe acesta, care  
a fost numai instrumentul volniciei  
ministeriale, și să aibă un pretext  
de a respinge recursul.

Ministrul a pretextat, că ordinul  
de oprire al fișpanului „n'a fost adus  
în meritul cauzei” și că „n'a fost  
destinat a fi comunicat părții pri-  
vate”, ci este a se privi numai ca o  
„directivă dată autorității subal-  
terne, la propria ei cerere”, prin ur-  
mare contra acestei procederi nu  
pote avea loc recursul.

Câte afirmări, atâtea neadevăruri.

Ar fi ridicol a admite, că după  
ce odată a dat o deciziune în scris,  
căpitanul poliției ar fi mai cerut  
„directivă” dela fișpanul. Și ce direc-  
tivă să-i fi trebuit după ce legea vor-  
besce clar și limpede?

Nu ved cei dela cârmă, că toc-  
mai prin admiterea necesității de a  
da „directive” și de a mobiliza „drep-  
tul de control” fișpănesc într'o ces-  
tiune de simplă întrunire electorală,  
se dovedesce, că de fapt s'a creat  
o stare excepțională, prin care este  
cassată îndreptățirea legală a Ro-  
mânilor?

De ce nu i-a trebuit „directivă”  
căpitaniei orașenești, când câteva luni  
după adunarea română oprită s'a în-  
trunit tot aici o adunare de alegă-  
tori sași și tot pe basa grupării națio-  
nale? Și de ce fișpanul nu și-a vali-  
ditat și în cazul acesta „dreptul său  
discreționar”, dinaintea căruia, —  
după cum a declarat vice-spanul în  
congregația — trebuie să se plece și  
el cu totă căta funcționarilor comi-  
tatului?

N'a fost deci vorbă de „direc-  
tivă” ci de *poruncă directă* dela mi-  
nistrul, care a ajuns, prin cornul fiș-  
pănescului „drept de control”, la  
urechile autorității inferioare, comu-  
nale. Și la cruda poruncă de sus,  
s'a pus în lucrare, cum am dovedit,  
și urmărirea și pedepsirea lui Mu-  
reșianu.

Are dreptate așadér foita din  
loc a fișpanului, când în fața con-  
statării foilor săsesci, că s'a comis  
un act de violență, exclamă: „Prin  
aceea ce n'a făcut fișpanul, el nici  
n'a putut comite violență”.

*Violența vine de dreptul dela gu-  
vern și dela sistemul de guvernare*, fiș-  
panii sunt numai agenții acestuia  
și ai politicii lui nefaste, ér func-  
ționarii administrativi și comunali  
sunt nisece ființe de plâns, puse la  
discrețiunea puterii ministeriale-fiș-  
pănesci, care se jocă cu congregația  
mai rău decât — ministru-președinte  
Banffy cu dieta.

Acésta, deși o scim foarte bine,  
este de lipsă să-o spunem și să-o  
dovedim pe fiă-care și din nou,  
fiind că în același timp, când se co-  
mit astfel de atentate revoltătoare în  
contra libertății constituționale a  
cetățenilor de naționalitate română,  
ministru-președinte Banffy și foile  
maghiare pretind, că cea mai bună  
și firască armonie există între guver-  
nul, națiunea maghiară și între na-  
ționalitatea română și numai câțiva  
indiviđi, „cari agitază pentru in-  
terese” ar produce toate turburările,  
amărăciunile și neînțelegerile.

## Românii și tripla alianță.

Sub acest titlu „*Allgemeine Blätter*”  
din Berlin publică un remarcabil ar-  
ticol, pe care îl lăsăm să urmeze,  
parte în traducere fidelă, parte în  
estras.

„Ultimele visite ale celor doi principii  
de Hohenzollern în Budapesta nu se pot  
politicesc talmăci altfel, decât ca o novă  
pecetluire a așa numitei triple alianțe, care  
prin alăturarea României a devenit o ali-  
anță quadruplă, precum și ca o recunoșcere  
a împrejurării, că între marginele terito-  
riului celui de al doilea aliat, împăratul  
Austriei, Maghiarii au luat conducerea. Așa  
cel puțin sunt talmăcite aceste visite în  
Ungaria.

„Inse, lucru oșdat, atât în Germania,  
cât și în România, marea majoritate a po-  
pulației aprăbă susținerea triplei său qua-  
druple alianțe, dér desaprăbă recunoșcerea  
hegemoniei maghiare în monarhia austro-  
ungară. Și adeocă mai ales cu privire la  
conclușiunile, pe cari din recunoșcerea și  
omagiile aduse lor, Maghiarii le trag rela-  
tiv la atitudinea lor față cu Germanii și  
Românii Ungariei.

„Pentru noi, Germanii, e foarte ruși-  
nător, că nu ne ridicăm glasul în contra  
acestor conclușiuni tot așa de tare ca Ro-  
mânii. În regatul României această indispo-  
sițiune merge așa departe, că *amenință însă-și  
alipirea României la tripla alianță* și șgudue  
sentimentele monarchice față de principele  
de Hohenzollern”.

„Duce apoi, că și cancelarul Germaniei  
ar trebui să se gândescă, decă manifesta-  
țiile dela Budapesta n'au produs mai mult  
sânge rău între Germanii dinăuntru și din  
afară, decât au câștigat simpatii la Ma-  
ghiarii.

„Trebuie ôre, se întrăbă fiă-care, ca  
raporturile de alianță cu monarhia dună-  
renă să se cultive din partea Germaniei  
tocmai pe *contul germanismului și din partea  
României pe contul românismului?*”

„Se dice, că Maghiarii sunt cel mai  
tare răzăm al triplei alianțe. Dér ôre în  
casul unui conflict al triplei alianțe cu Ru-  
sia, Maghiarii nu se vor afla de sine pe  
partea contrariilor Rusiei? Pentru ca să-

avem pe partea noastră, nu trebuie decă să jert-  
fim 2 milioane de Germanii și 2 1/2 milioane  
Români. Acésta, din partea germană, ar in-  
semna tot atât ca și când am pierde într'un  
război Prusia de ost său regatul Württen-  
bergei, său Alsația și Lorena. Mai mult  
decât provincia Prusia ostică n'am perde  
nici în cazul unui război nefericit în con-  
tra Rusiei. De ce dér să plătim un preț  
adeocav pentru un risc ce nu-l facem?

„Și cumcă în cazul unui conflict al  
Germaniei cu Franția, Maghiarii vor sta  
pe partea celor din urmă, nu încapă în-  
doială.

„România se află față cu Ungaria în  
aceeași situațiune, ca și Germania. *Nu pôte  
să sufere, ca jertfirea existenței naționale a 2-6  
milioane conaționali în Ungaria să fiă prețul  
pentru o eventuală scutire a României prin  
armatele monarchiei habsburgice în contra Ru-  
siei său în contra Slavilor dela sud.*”

„Am șis cu intențiune: pentr'un even-  
tual scut. Și și aici noi Germanii suntem  
în aceeași pozițiune. Față cu înaintarea sla-  
visării monarchiei dunărene, armatele ei nu  
oteră scut în contra Rusiei slave. Și astfel  
prețul luptei vor avé să-l plătescă Germanii  
și Românii singuri. În genere mica, dér  
națională și omogena armată română va  
căde în fiă-care război cu mult mai tare  
în cumpănă, decât cea peștrită austro-un-  
gară. Și de acésta ar trebui să se țină mai  
mult seamă în Berlin”.

Din toate aceste rezultă, că *Germania  
și România ar trebui să-și condiționeze*, ca  
părți contractante în raporturile de alianță,  
în chip internațional și pe cât se pôte și  
de drept publico, *cruțarea conaționaliilor lor  
dintre marginele monarchiei dunărene.*

Astfel alianța ar deveni un tezaur  
poporal la marea națiune germană și la  
întreg poporul român. Cei din Berlin ar  
trebui atunci și în mod oficial să-și im-  
pună față cu Maghiarii cel puțin acea re-  
servă, ce și-au impus'o cu totă visita dela  
Budapesta cei dela București și ar trebui  
ca din Berlin și București să se considere  
și promoveze elementul german și român  
în monarhia habsburgică în același mod,  
cum s'a creștat acésta admisibil de curând  
față cu Maghiarii, fără a se vedé într'asta

## FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

### Grănițerii regimentului român năsăudean.

Grănițerii români în 1848.

(Urmare.)

În proiectul de lege pentru apărarea  
patriei, dela 2 Iunie, Șecurilor li-se dete un  
rol foarte însemnat, căci nu numai grănițerii  
lor, ci și toți ceilalți fură declarați ca „gardă  
națională” cu comendă maghiară și cu lésă.  
În 3 Iunie se mai adause la amintitul pro-  
iect și un paragraf privitor la grănițerii  
români.

Diarul maghiar „*Ellenör*” dela 6 Iunie  
scrie cu privire la proiectul acesta un ar-  
ticol, în care își exprimă presupunerea, că  
cei 9 paragrafi ai articolului de lege privitor  
la grăniță, vor produce d'șgustare și ură  
între Românii grănițeri. La ceea ce „*Gaz.  
de Trans.*” în Nr. 44 ex 1848 observă ur-  
mătoarele: „Se pôte acésta altminterlea? Ce  
înnodatură de colo până colo! În favoarea

Șecurilor se fabrică 5 ș-uri; în folosul Ro-  
mânilor grănițeri, după înbolditurile depu-  
tatului Al. Bohățiel și ale episcopului Le-  
meni abia se legiu, ca § 5 să se înțelegă  
și despre ai noștri. Și ce cuprinde acel §?  
Cuprinde, că grănițerii, căți sunt în ser-  
viciu activ, să fiă datorii a purta armele  
sub numirea de „gardă națională”, până  
când patria se află în pericol; să tragă  
sold și haine; să aibă numai oficerii cunos-  
cători de limba maghiară”.

Vorbind apoi „*Gaz. de Trans.*” des-  
pre nisuințele Maghiarilor de-a introduce  
și între grănițerii români limba maghiară,  
contină astfel: „Pentru ce nu se pörta  
națiunea maghiară cu mai multă sinceritate  
cătră națiunea română? Au nu ved Mag-  
hiarii, că ei fără noi sunt pierduți? Nu  
mai desprețuiți nisece simpatii, pe cari ni-  
oșiri nu le veți mai afla pe acest rotogol  
al pământului; nu vă țineți așa sus nasu-  
rile aristocratice; cunoșceți și aflați, că Ro-  
mânul a ajuns la cunoștința de sine, și  
că-și scie prețui puterile și facultățile sale.  
Închipuiți-vé o Transilvană fără Români,

un Bănat, Bihor, Maramureș fără Români;  
produceți în principatele danubiene în loc  
de simpatii numai antipatii asupra-vé. Luați  
seamă să nu vă căiți prea târziu”.

În fine „*Gaz. de Trans.*” încheie ast-  
fel: „Regimentele române grănițere vor  
face foarte bine, decă ele mai înainte de-a  
pune jurământul nou pe vre-o constituțiune,  
fiă ori-care, vor cere esaminarea și espli-  
carea aceleia, garantisarea dreptului de  
proprietate, de strămutare liberă din regi-  
ment, la sciințe, meserii ș. a.; alegere li-  
beră a ofțerilor, și cea mai necondiționată  
cruțare a naționalității lor”.

Articolul acesta remarcabil al prețui-  
tei „*Gazete*”, care și atunci făcea servicii  
foarte însemnate cauzei românesci, n'a rămas  
fără efect, pentru-că grănițerii români și-  
l'au însemnat bine.

După ce se „șevirși” unirea Tran-  
silvaniei cu Ungaria, Maghiarii voiră să se  
asigure acum și mai bine de regimentele  
române, și și isbutiră de-a influința asupra  
monarhului, ca acesta să emită un manifest.  
Manifestul, intitulat „*Cătră grănițerii mei*”,

apără cu datul Innsbruck 10 Iunie 1848,  
subșoris de Ferdinand, și în acela supune mo-  
narhul din nou grănița militară ministerului  
ungar și palatinului Ștefan, scoțindu-o de  
sub consiliul de război (Hofkriegsrath).  
Din amintitul manifest, în care li-se asi-  
gură grănițerii români naționalitatea, re-  
ligia și limba, este foarte marcant urmă-  
torul pasagiu: „De altă parte însă Vă pro-  
vocăm, ca să ascultați întru toate de minis-  
terul Meu unguresco, care acum este or-  
ganul constituțional, și să nu Vă puneți  
în pericol ferioarea Văstră și a urmașilor  
Văștri prin împotrivire; *nici să Vă pălați  
gloria văstră istorică de alipire credincioasă  
cătră casa Noastră împăratăscă*”. În fine se  
spune în manifest, că Maj. Sa numesce pe  
locotenentele-mareșal br. *Hrabowski* comisar  
reg. spre a face investigări despre turbu-  
rările din Croația și Slavonia, cari ar avé  
de scop desfacerea acestor țeri de coróna  
Ungariei; și tot-odată spre a trage în cer-  
cetare pe Banul Ielocici, care prin purtarea  
sa ar căloa legile, și care se declară lipsit  
de rangul său de Ban și de toate rangurile

un „amesteac“ în cërta popórelor acestei monarchii.

Spune apoi, cã în Ungaria, Germanii și Românii trebuie sã mergã mãnã în mãnã și la alegerile dietale sã-și arunce în cumpãnã toate cele 4-6 milioane față cu cele 7-4 milioane maghiari. Problema unei politici înțelepte a triplei alianțe va fi dër de a împãca pe Sași și pe Șvabi cu Românii și a-i organiza pentru alegeri.

Articolul se sfârșește cu cuvintele:

„Póte, cã mai târziu principii de Hohenzollern de dincoace și de dincolo vor sigila alianța cu monarchia dunãrenã între zidurile vechilor orașe germane Sibiu și Brașov, în mijlocul poporului român, care locuiesc jur împrejur și care și în privința numărului póte deji sã se mãsore cu Maghiarii. Și în politica trebuie sã cumpãnim și numãram!“

**Episcopul Majláth pedepsit.** Episcopul catolic al Ardealului, contele Gustav Majláth, a ajuns și el sã fiã urmãrit și persecutat din cauza atitudinii sale hotãrite și energice față cu sistemul domnitor el depravațiunii și demoralizãrilor. Soim, cã el a fost acuzat pentru-cã pe-o tînãrã fatã, cu numele Nagy Eszter, ar fi convertit-o dela religia reformatã la catolicism înainte de a fi implinit anul al 18-lea al etãții, va sã ducã înainte de-a fi avut etatea legalã. Acestã s'a întâmplat în timpul, când Majláth era încă protopop la Comorn. În numele fetei, care era orfanã, au înaintat plãngere la judecãtoria de cero din Comorn tutorii ei, cari sunt doi țerani simpli dela sate.

Fiind-cã Majláth este membru al camerei magnaților, judecãtoria a cerut mai întâiu suspendarea dreptului sãu de imunitate, ceea ce s'a și fãcut, putënd sã urmeze astfel procesul, care s'a pertractat alãtãeri înainte judecãtoriei de cero din Comorn.

A fost un proces unic în felul sãu. Pe banca acuzãtorilor stetea episcopul Majláth, ér față în față cu el doi țerani acuzatori ai sãi. Dupã ce i-s'a cetit acușãțiunea, episcopul declarã, cã este adevãrat, cã fata a fost primitã în bisericã catolicã înainte de-a fi avut etatea legalã (mai lipsiau 2 luni), dër negã, cã acestã ar fi fãcut-o cu intențiã. De-aceamea negã. cã fata ar fi fost ademinitã sã trecã la catolicism prin favoruri materiale. Procesul s'a terminat cu *condamnarea episcopului pentru transgresiune în contra unei religii*. El a fost osindit sã plãtescã 25 fl. în loc de închisóre, plus o amendã de 25 fl. și 4 fl. 40 cr. ca despãgubire țeranilor acuzatori. Majláth s'a mulțãmit cu sentința și a plãtit amenda imediat.

Observãm de-altmintealea, cã toomai în ajunul plecãrii sale la Comorn, episcopul Majláth a mai dat o lecțiune conștiinționalei sãi „liberalo-patrioți“ din Clușiu. Afãndu-se adevã într-o viziune canonicã

la Clușiu, episcopul a ținut o predicã în bisericã, care predicã, dupã cum spune „Ellenzek“, prin „cuvintele sale aspre, dojenitóre și muștrãtóre“ a produs „resens în cercurile mai alese“. — Se vede, cã muștrãrile au privit toomai pe fruntașii Kultur-egyletiști.

## Politica Regelui Carol.

Interview cu un general.

Sub acest titlu „Dreptatea“ din București, organul fostului ministru Fleva, publicã în numãrul sãu de Mercuri, un interview ce dize ca l'a avut reprezentantul sãu c'un general român.

Dãm loc acestei convorbiri, din cuvânt în cuvânt dupã cum o comunicã numitul diar, în a cãruia sarcinã cade firesce tótã rãspunderea pentru cele împãrtãșite: Ètã ce scrie „Dreptatea“ d-lui Fleva:

S'a vorbit mult și multe, în timpul din urmã, asupra politicii exteriore a Romãniei.

În deosebi, cu ocaziunea celor douã vizite a suveranului Austro-Ungariei și a Regelui nostru, s'a afirmat fãrã rezerve, cã atitudinea țerii nãstre este hotãritã și anume: politica Triplei alianțe.

Lucrurile însã nu erau lãmurite în mod oficial, de óre-cã guvernãții — singurii cari ar fi putut esplica atitudinea nãstrã — au crezut de cuvintã sã pãstreze cel mai adãnc secret diplomatic în acestã privințã.

Așa fiind, am crezut cã e datorã nãstrã sã cãutãm lumina opinia publicã prin alte mijloce de cãt oficiale.

În acest scop, ne-am adresat unuia dintre cei mai eminenti generali ai noștri — al cãruia nume nu suntem deocãmdatã autorizatã sã-l divulgãm — și i-am cerut opinia d-sale asupra vitalelor chestiuni pomenite mai sus și care, cu drept cuvânt preocupã ađi pe tótã lumea.

Publicãm mai jos extrem de interesanta convorbire ce am avut cu generalul. — Ce credeți, domnule general, suntem sãu nu, — în mod cert — cu Triplea alianțã?

— De, domnule, e greu sã-ți dau un rãspuns precis. Suntem și nu suntem. Și ètã cum: e evident cã, pãnã acum, Romãnia inclina fãrte mult cãtrã politica Tripleiei. S'a întâmplat însã, în urmã evenimentele cari au modificat fãrte mult starea de lucruri existentã.

— La ce voiți sã faceți aluzie?

— La visita Regelui la Pesta. Regele Carol a fost pãcãlit de Unguri, cari în complicitate cu guvernul Sturza l'a fãcut sã sãvârșeascã un act neplãcut țerii: decoraarea lui Jeszenszky.

Acestã a sfetot mult pe Suveran. Apoi, Regele a fost fãrte supãrat de cutesanța cu care primul ministru al Ungariei, rãspundënd deputatului Șerban, pune

în joc persoana Sa și l-l tratãzã ca pe un monarch vasal al Habsburgilor.

Cunoscutã mãndrie și dignitate a Regelui a fost firesce, rãnitã adãnc — continuã generalul.

— Și?...

— Și astfel, se pare cã suntem pe punctul de a se adevãri profetia d-lui Fleva, fãcutã la ultima d.-v. intrunire, unde a spus: „Veți vedã, cã va sosi vremea, când cei cari conduc destinele Romãniei se vor convinge, cã alipirea nãstrã necondiționatã la Tripla Alianțã e o greșãlã, o neertatã greșãlã, care póte avã triste consecințe. Eu cred, cã dẽcã e vorba ca Romãnia sã sufere umilinti dela alianții sãi, ea ar mai putã sã abã o altã orientare în politica esternã mult mai avantajosã pentru ea“.

Ei bine! prevederile d-lui Fleva sunt aprópe sã se realizeze.

Regele Carol a avut ocaziunea sã se incredințeze ce urmãri regretabile ar putã sã decurgã, dẽcã Romãnia s'ar arunca necondiționat în brațele Tripleiei: Ungurii string du și în și mai mult lanțurile, cari sugrumã pe frații transilvãneni și, Regele Carol, care e un sincer patriot, nu póte privi cu indiferențã cum Austria, pretinsa nãstrã aliatã, nu face nimic spre a usura suferințele Romãnilor transcarpatini.

— Fãrte bine: motivele ce a-ți avut amãbitatea sã-mi espuneți justificã în de-ajuns o schimbare a politicii nãstre esteriore. Însã, cu cine credeți d.-v., cã am putã merge, renunțãnd eventual de a mai face jocul Triplei Alianțe în mod așa de oneros pentru Romãnia?

— Cu cine?... Ètã câteva fapte din care putã-ți trage concluzii:

Gubernatorul Basarabiei Constantinovič, însoțit de principele de Bourbon, au venit sãptãmãna trecutã, cu misiune specialã dela țarul Rusiei, sã salute pe Regele Carol la tași. Credeți, cã faptul acesta nu e destul de semnificativ?

Dupã visita așa de recentã dela Pesta, nu are óre aerul unei contra-demonstrațiuni?

Dër, încă un simpton și mai hotãritor: Tocmai acum se vorbesce cu o stãruințã, intenționatã parcã, despre o apropiatã visitã a Regelui Romãniei la Petersburg.

— Dër ce faceți atunci cu fortificațiile, domnule general?

— Fortificațiile? Întrebarea este importantã, în adevãr.

Pot sã vã spun lucrul urmãtor:

La 1888, în remarcabilul sãu discurs asupra creditului pentru fortificații, d-l Petre Carp a spus: „domnilor, direcțiunea lucrurilor nãstre vã aratã orientarea politicii nãstre!“

Eu — sfârși generalul, — n'aș fi de loc surprins, dẽcã în viitoarele fortificații ce vom mai face, tunurile țerii romãnesce o sã aibã altã direcțiune!

Asupra acestora am mulțãmit generalului și m'am retras viu impresionat de cele auzite.

## Afacerea Jeszenszky.

(Vocã ale pressei).

„Drapelul“ din București vorbind de rãspunsul dat de ministru-președinte Banffy la interpelația în afacerea Jeszenszky scrie între altele:

Baronul Banffy a mers pãnã sã insulte, de pe banca ministerialã, pe acei ce luptã pentru marea și sfãntã cauzã a Romãnilor subjugãți, numindu-i — atãt pe acei de peste munți cât și pe cei de dincoace — nisce vulgari agitatori, cari cautã se-și cãștiga pãnea de tóte zilele printr'o agitațiã fãrã temeiu.

Ne deprinsesem sã fim insultãți numai de presa maghiarã, și disprețuiam insultele acestea dupã cum merita, mai ales cã ele aveau aerul de-a porni dela nisce ómeni, cari recurgeau la mijloce violente și triviale vãdându-și pierdutã în mare parte cauza ce susțineau.

Dër pentru întâia-órã ni-se aruncã insulte de pe banca ministerialã a Ungariei...

...Insultele baronului Banffy par a fi insultele învingãtorului față de învins,

cãr ele au fost însoțite de asigurarea cea mai deplinã datã camerei maghiare, cã nici o divergențã de interese și nici un fel de conflict nu póte exista între guvernul unguresc și cel român, între națiunea maghiarã și între națiunea și naționalitatea romãnã.

Cu alte cuvinte, primul ministru al Ungariei declarã neexistența oricã aspirațiuni de dreptate din partea Romãnilor de peste munți, și mórte speranțelor Romãnilor de dincoace, cã fraților lor din Ungaria li-se va face când-va dreptate...

.. Pressa maghiarã, încurajãtã de delarațiunile baronului Banffy, ne tratãzã și ea cu un cinism estra-ordinar.

La întrebarea, cã cine e vinovat pentru decorarea lui Jeszenszky, „Pester Lloyd“ rãspunde pur și simplu: *Regele Carol personal*.

Ètã la ce situație criticã ne-a adus încãpãținarea în tãcere a guvernului nostru: Diarele unguresce au ajuns sã îndrãsnescã a pune în joc chiar persoana Suveranului nostru!

Dër când un diar oficios unguresc vine și lovesce în Rege, fãcându-l direct responsabil de decorarea lui Jeszenszky, diarele guvernului nostru au datorã impãrtoșã de a-și deslega limba și a ne spune categoric, dẽcã guvernul ia rãspunderea acțiunii, ér dẽcã n'o ia, ce are de gãnd sã facã?

## Sãra de înfrãțire romãno-sërbo-slovacã.

Budapesta, 8 Noemvre 1897.

Pãrtași ai aceleasã dureri, pãrtași ai aceluiaș dor și ai aceleasã dragoste de neam, purtãtori ai acelorãși grijã și nevoi, pãtrunși de focul acelorãși sfãnte idealuri: lupta pentru binele și fericirea strãmoșecului neam, adunatune-am și în anul acesta tinerii universitari romãni, sërbi și slovaci. Ne-am adunat, sã ne sunem dorurile, sã ne vãrsãm necãsurile, sã cãutãm lãco și alin durerilor și dãnd mãnã de înfrãțire, sã punem un sfãnt și puternic jurãmãnt, cã cu tãrie, cu trup cu suflet ne-om strãdui, vom lupta, ne-om jertfi pentru ce ne e mai scump în lume, pentru al nemurilor nãstre bine!

Sãmbãtã în 6 Noemvre a fost acestã „sãrã de înfrãțire“, convocatã acum de Slovaci.

Și când am vãdut aci adunãți atãți mãndri tineri, nãdejdea asupritelor nemuri, când am vãdut atãta însuflețire izbucnind din piepturile lor, când am vãdut atãta entusiasim tineresc, atãta foc schinteindu-le în ochi, atãta dor de luptã pentru fericirea asupritelor popórá, imi venia sã strig în gura mare: a nãstrã-i libertatea, al nostru e viitorul!

Președintele al comerșului a fost Slovacu Milan Hođsa; vice-președint: din partea Sërbiilor Milosav Putnik, din partea Romãnilor Ilarie Chendi.

Dupã cuvântul presidial de deschidere, a urmat reciproca recomandare. Noi Românii am dat contingentul cel mai mare.

Se ridicã d-l Chendi, rostind o frumoșã și însuflețitóre vorbire în limba germanã, cãr durere numai în acestã ne putem reciproc înțelege.

A vorbit cam urmãtórele: Ne-am adunat sã ne dãm mãna de frați, sã reînvoim èrãși sfãntã legãturã pentru lupta, ce ni-a stat și ne stã înainte. E oãinoire a înfrãțirii sãra acestã și mare e importanța ei. Èr dẽcã pãnã acum rod practic nu a adus mult, a adus rod moral. Va aduce și practic. Și dẽcã împrejurãrile ne fac pe noi numai „Stürmer und drãnger“, mãndri sã ne simțim totuși și de acest rol.

Sohitãnd apoi mișcarea naționalã și rodul ei la cele 3 națiuni și comparându-le aflã, cu cãtva pesimism, cã noi am fãcut și facem mai puțin. Terminã espriãmãnd dorința sã luptãm împreunã. Închinã pentru solidaritate.

Vorbesce apoi în limba sërba vicepreședintele Milosav Putnik. Terminãnd acesta

militare, pãnã atunci, pãnã când nu se va spãla de inviniurile ridicate asupra sa.

„Ce se va alegi din acestea?“ întrebã „Gaz. de Tr.“ și apoi continuã: „Destul, cã dupã ce Transilvania se unì cu Ungaria, regimentele nãstre grãnițere încã au a-și însemna fãrte bine și a-se folosi peste tot de tóte cuvintele manifestului, prin cari se garantiseazã naționalitatea, limba și religia și se promit atãtea îmbunãtãțiri și libertate constituționalã, ca grãnițerii sã mai póta și ei vorbi și cere când îi dóre de ceva. Pe viitor în grãnițã va fi o mare întrebãciune limba scólelor și limba de comandã, pentru-cã limba nemțescã va fi scóasã. Óre Sërbi și Slavo-Croații, cum și Romãni, ce limbã vor pretinde pentru scóalã și comandã, dupã ce naționalitatea lor e atãta garantisatã?“

Ètã deci, în ce împrejurãri grele se aflau regimentele grãnițeresce și astfel și regimentul nostru nãșeudean. Din Manifestul împãrãtesc se vede, cã monarchul cam presicteza ce are sã urmeze, deși nu era de tot sigur, și pentru aceea accentueazã el

pe lângã „ascultarea de ministerul unguresc“ și credința neclintitã a regimentelor romãnesce cãtrã casa domnitóre exprimatã în cuvintele: „nici sã Vã pãrãși gloria Vóstrã istoricã de alipire credincioșã cãtrã casa Nãstrã împãrãtescã.“

Fiind astfel datã grãnițerii romãni pe mãna Maghiarilor, acestia nu-și mai bãteau acum capul cu alta, decãt cã cum sã-i întrebuinteze contra Sërbiilor și Croațiilor rãsculați, și spre scopul acesta și fãurirã articolul de lege 20<sup>1</sup>) despre miliția grãnițerescã romãnã și sãcuiescã din Ardeal, în care articol grãnițerii sunt obligați a implini serviciul militar intoomai ca și alți cetățeni ai țerii, și a sta afarã de grãnițã „pãnã când poftesc starea cea periculosã a patriei“. Cu alte cuvinte, se pretindea dela regimentele romãnesce, ca sã-și verse sãngele pentru independența Ungariei.

(Va urma.)

<sup>1</sup>) Publicat în „Aemtlche Actenstücke betreffend die Verhandlung über die Union“ etc. Hermannstadt 1863 pag. 90.



intonéză Sârbii imnul lor. Tôtă masa în picioare.

Se ridică Slovacul *Medvosky*. Bea pentru noi Români. Ridicați toți, cântăm: „Deșteptăte Române“. D-l *Moisil* bea, aducându-și aminte de Dr. Urban *Vaiaszký*, în sănătatea Slovacilor. Urméză imnul slovacesc.

A vorbit apoi frumos la adresa noastră simpaticul sârb *Stoikovics*. Poet, poetice cuvinte a rostit. Din inimă imi vin cuvintele, ce vile spun — a dîs dînsul — și în inima voastră sigur vor avé rîsunet. Un prețios odor am aici în inimă, pôte cel mai prețios odor, ce inima asta ascunde. Și adînci, adînci și puternice-i sunt rădăcinile în inima mea. Atât de adînci, atât de puternice, încât de-ai vré să-l scoți afară mi-ai rupe și inima cu el. Și știți voi ce-i acest atât de drag, acest, cel mai scump odor al inimei mele?... E dragostea, sfînta dragoste, ce poporul român, crescut în apropierea lui, încă din copilărie i-o port și în veci purta-i ovoi! O furtună de „*Jivio*“, de „*nuzdar*“, de „*trâiască*“ a rîsunat prin sală la auzul acestor frumoase cuvinte. Ce frumos e, să fi Român!

D-l *Cioban* rostesc apoi amintindu-și de Dr. *Polit*, un discurs la adresa Sârbilor.

D-l *Botto*, slovac, bea pentru Români.

Intrégă adunarea aduce concludul, că să se trimită fruntașilor noștri politici un apel. „Cu energie, cu disinteresare, cu oredință, să reîncepă éráși sfînta și legala luptă, ér tinerimea intrégă, întreg poporul cu ei va fi!“.

S'au mai rostit apoi multe, alte vorbiri, frumoase și însuflețitoare, pline de foc și căldură, s'au rostit multe vorbe, s'a dat glas multor doruri, multor speranțe, din inimă esite și cari în inimă au avut rîsunet.

Au cântat apoi Sârbii și noi și Slovacii. S'an cântat diferite coruri și soluri. Cântări frumoase, doine dragi, la al căror auz inima trîsare, se mișcă mai viu, se sbate mai tare, la a căror glas duios, jalnic ochiul lacriméză, scînteie și fulgeri aruncă și pumnul se tucește; doine, cari îți aduc aminte de vatră, de cei dragi de-acasă, de nevoi și de necasuri și cari tot îți alină durerea.

Atât de frumos e să fi Român!

Era aprópe ziua, când ne-am despărțit, când am mers acasă.

Și ne-am despărțit cu inimă mai curate, cu simțăminte și mai nobile, cu idealuri și mai mărețe și mai sublimе, cu doruri și mai puternice, cu speranță și mai firmă, că lupta noastră va duce la isbândă.

vic-nic.

## Monumentul dela Rêsboeni.

Despre serbarea inaugurării monumentului dela Rêsboeni „Drapelul“ publică un raport în scris și telegrafic.

Raportorii diarelor bucurescene au fost bine primiți în Peatra N. și au fost poftiți la masă de d-l V. A. Urechia.

Étă cum continuă raportul:

După masă d-l V. A. Urechia ne poftescă să mergem la mănăstirea Bistrița. Dis și făcut. Doi-spre-dece iasi ne urcăm, câte doi, în 6 trăsuri, și luăm drumul mănăstirei.

E un vînt reoc, care te pătrunde la óse. Totuși nu ne putem opri a nu admira mărețele privelisi ce se desfășoră aici. De o parte și de alta muntii gigantici acoperiți cu păduri seculare. În vale, Bistrița se încolțescă ca un șerpe, cu apa-i de cristal, cu luciu-i argintiu, străcurându-se scîntătoare pe lângă marginea orașului.

Până la mănăstire sunt 8 chilometri. Când cotim spre drăpta, un munte colosal înecronat cu neguri, apare la orizont. Vizitiul, arătându-l cu mâna, strigă: Ceahlăul!

\*

Étă ne la mănăstire. Suntem întempinați de agumen și de un preot.

Mănăstirea e o zidire veche și impu-nătoare. E zidită de Alexandru cel Bun, cătră mórtea sa (a murit la 1433). Zidurile sunt de o grosime extra-ordinară. Părății sunt plini de chipuri zugrăvite, o pictură afumată, aprópe stéră, care te rechémă

cu vre-o două veacuri în urmă. Bolta e construită cu o rară îndrăsnélă arhitecturală. Prin ferestrele strimte, o umbră de lumină străbate în vechea biserică.

D-l Urechia ne explică mai multe inscripții, ne arată mormântul lui Alexandru cel bun precum și chipul vechiului domn moldav, ne arată o icoană veche „făcătoare de minuni“ a sfîntei Ana, dărúitá mănăstirei de însuși Alexandru cel bun și ne poamevescă despre neglijența, cu care se conservă și se restauréză monumentele istorice.

Séra la óra 8 și jum. așteptăm pe studenții Ieșeni. Măne diminețá vor sosi cei bucurescenți și vom porni cu toții spre Rêsboeni.

\*

Pressa, studenții Bucurescenți, d-l colonel *Georgescu*, d-l *Caloianu*, reprezentantul Ateneului, d-l *Florescu*, reprezentant al Ligei, au sosit Lună diminețá la Piatra-Neamț. Au fost primiți pe peronul gării de cătră autorități în frunte cu prefectul.

De aci au plecat cu toții direct la Rêsboeni cu cinci-șeci de trăsuri și 4 omnibuse. Drumul bun, pozițiuni admirabile. E frig și ninge. Sătenii din tóte comunele pe unde trecem, ne es în înțempanire cu steaguri. La *Uscați* locuitorii cu copii, în frunte cu primarul, ne primesc în strigăte de *Ura*.

Am descins la mănăstirea Rêsboeni. Aici s'a servit un dejun de 150 tacámuri.

D-l V. A. Urechia a tostat pentru M. S. Regele. D-l general *Rasti*, reprezentantul ministeriului de rêsboi, a bîut în sănătatea armatei. Au mai tostat d-nii senator *Beloeson* pentru armată, d-l *Ștefan Ioan* pentru d-l V. A. Urechia și pentru prefect. S'a oficiat o panahidă.

În curte s'a format apoi o procesiune spre monument, care este la o distanță de 2 km. de mînă tire. Ordinea procesiunii: corónele, clerul, persónele oficiale și în fine mulțimea.

În drum procesiunea a fost éráși acolmată de satele vecine.

La monument au vorbit:

D-l colonel *Mihășan*, care face istoricul luptei dela Rêsboeni și glorifică viața Românilor; d-nii *Urechia*, *Ștefan Ioan*, căpitán *Popovici*, *Caloian*, *Florescu*, *Tamara*, *Danielonol*, *Malhasovici*, *Vlădescu*, *Filip*, *Radu Rosetti*, în numele pressei. D-nii *Muru*, *Maclonia* cetero versuri.

Anoi regimentul 15 Rêsboeni, escadronul 5 Rosiori și elevii liceului din Piatra defiléză înaintea monumentului.

\*

Monumentul este o colónă de granit de 4 metri înălțime; d'asupra un vultur român sfâșie cu ghiarele un drapel otoman. Pe lature inscripția:

„Acest mic semn comemorativ s'a dedicat în anul 1897, Octombrie 27, de cătră corpul ofițerilor reg. 15 Rêsboeni, ca semn de amintire marelui Domn Ștefan“.

Pe partea opusă sunt gravate numele ofițerilor regimentului. Pe altă lature este inscripția:

„Nemuritorului erou și atlet al lui Crist. lui Ștefan cel Mare, care la 26 Iulie 1476, în acest loc, cu răpunerea vieții apără neclărnarea Moldovei și esistența nației române contra ostirilor otomane comandate de însuși și Mahomet“.

\*

După defilare urméză sfîntirea monumentului. La órele 4. ceremonia sfârșită; tótă lumea s'a întors la Piatra.

## SCIRILE DILEI.

— 30 Octombrie v.

Telegrama Regelui cătră Ieșeni. Regele Carol a trimis următórea căldurósă telegramă d-lui N. Ganea, primarul de Iasi: „Încă odată privesc ca o datoriă scumpă a inimei Mele de a reinoi via reconștință a Reginei și a Mea pentru căldurósă și mărețe primire, ce Ni s'a făcut de a doua noastră capitală. Simțimintele inimóse și pline de dragoste, care n'au încetat a se manifesta în tot timpul petrecerei Nóstre, au ajuns la culmea lor în momentul când ou părere de rău Ne-am despărțit de Iasi. Neuitate Ne vor rămâné ovațiunile cu care am fost petrecuți până la gară de intréga populațiune a orașului și care Ni s'au adus în momentul pornirii, într'un mod atât de mîșcător. Precum ou toții au sêrbătorit împreună aceste frumoase zile de bucură tre-bue ou și sêracilor să le rămâné cel puțin o mîngăere. Trimit dér 6000 lei pentru a

fi împărțiti celor nevoiași. Tóte gândurile și urările Nóstre sunt și vor fi neîncetat ou iubiiții noștri ieșeni. — Carol“.

Doné distincțiuni ca multe altele. Foile unguresci se bucură, că Majestatea Sa a distins acum pe doi „Maghiari“ din Viena și încă pentru „serviciile făcute acolo mghiarismului“. Unul dintre acești „Maghiari“ însé se vede că-i de confesiunea israelită. căci se numesc *Regenhardt Ferencz*. El e presedintele societății unguresci din Viena și pentru meritele căștigate pentru societate a primit stéua pentru crucea ordinului *Francisc Iosif*, ér secretarul societății, *Lukács Sándor*, a fost decorat cu crucea de cavalier al ordinului *Francisc Iosif*. Óre — pe cătri Vienesi vor fi maghiarisat acești „distingi patrioți“?

Manifestația de simpatia pentru Germanii austriaci în Berlin. Se telegraféză din Berlin diarului „*Gratzer Tagespost*“, că manifestația de simpatia pentru germanii austriaci ce era plănuită acolo, a fost oprită, și că oprirea acésta este a se atribui înfluițării energice a guvernului austriac în Berlin. Se presupune tare, că și împăratul *Wilhelm* a făcut pași în direcția de-a se opri aceea manifestare. Despărțământul din Berlin al „*Schulverein*“-ului general german are de ouget însé a asculta într'una din adunările sale închise vorbitori germano-austriaci.

Bustul lui *Lueger* batjocurit. Dr. *Lueger* conducătorul creștinilor-socialiști după cum se anunță din Viena, a fost spîzurat eri în *effgie* în Saaz, capitala de odinioară a conducătorului antisemitorilor. Nisce rău-făcători adevă au furat în timpul nopții bustul lui *Lueger* din localitatea creștinilor socialiști, acătându-l de un felinar. Diminețá poliția a luat bustul lui *Lueger*, ér pe făptuitorii îi urmăresc.

† *George Chițu*. Alaltăeri a réposat la proprietatea sa *Mirila*, lângă Craiova, *George Chițu*, unul din cei mai distingți bărbați politici ai Olteniei, fost primar al Craiovei sub *Cuza-Vodă* și n mai multe rânduri ministru al instrucțiunii, al finanțelor și al justiției sub domnia Regelui *Carol*. *G Chițu* a fost, că orator de frunte, și una din marile ilustrațiuni ale tribunei parlamentare. La 1848 a luptat alătura ou *Gheorghe Maghera*, *Haralambie* ș. a. pentru libertate.

Nou ordin pentru cadeți. Mare supărare a produs între elevii școlilor de cadeți un nou ordin al ministrului comun de rêsboi. În sensul acestui ordin adevă, cadeții, cari de aici încolo vor absolva cursul al 4-lea ou notă „suficientă“, nu vor mai fi numiți ca aspiranți de ofițer, ci li-se va da numai rangul de corporal.

D. dr. *Assaky* este numit medio primar la serviciul de chirurgie de la spitalul *Filantropia*, în local d-lui dr. *Leonte*, trecut la spitalul *Brâncovenesc*.

Studenții universitari ieșeni în intrunirea din 10 Octombrie v. o. au ales un comitet studentesc în scop de a organiza conferențe în cestiunea națională prin orașele unde esistă secțiuni de ale Ligei Culturale. Comitetul e constituit astfel: Președinte: *D. Cădere*. Secretari: *Herovanu* și *Drăgănescu*. Membrii: *Teodorescu Kirileanu*, *Răzvanu*, *Mogoș*, *Velciu* și *Leutris*.

Căldarul Plugarului pe anul 1898, redactat de *Ioan Georgescu* și apărut în editura tipografiei „*A. Mureșianu*“ din Brașov, conține: pe pagina primă portretul bine reușit al regretatului *Alexandru Roman*; urméză apoi Regentul anului, începutul anutimpurilor, Sêrbătorile și alte zile schimbătoare; Calculul sêrbătorilor mai mari; Posturile și altele; apoi Genealogia domnitorilor din Europa; urméză cele 12 luni cu povețe deosebite pentru lucrările economilor în fă-care lună și cu semnele timpului. După aceea urméză Timpul încolțirii și creșterii sêménăturilor; Greutatea de mijloc a bucatelor; Competințe de timbre și de taxe ou un lexicon alfabetic al diferitelor acte și documente

supuse timbrului etc. Taxele postale și telegrafice după cea mai nouă tarifă; cât timp pórta animalele de casă; Mêsurile noué etc. Partea literară și economică este de-asemena fôrte variată și bogată, cuprîndînd mai mulți articuli bine aleși, novele, poesii etc. La început biografia lui *Al. Roman*, apoi o introducere de autor, un articol intitulat: *Alegerea carierelor*; Cei doi prieteni (istorisire morală) trad. de *N. Petra-Petrescu*; Numai una, poesiă de *G. Coșbuc*; Bogatul și sêracul în spiritul lunei și în ordinea *Provedinței*, de *Dr. Elefterescu*; Insurat de două-óri, (novelă populară) de *I. Pop Reteganul*. Partea economică, redactată de *I. Georgescu*, începe cu un articol: *Economia înțeleptă*; urméză *Rotațiunea în cultura legumelor*; *Incolțirea sêménțelor*; *Bólele animalelor de casă*; *Ingrășatul porcoilor*; *Animale folositoare și striciciose grădinăritului și plugăritului*. La urmă câte-va pagini de povețe, *Diverse*, *Glume* etc. apoi câte-va óle de anunțuri. Prețul 25 cr.; trimis prin postă 30 cr. La 10 esemplare comandate de-odată unul se dá în cinste. De vîndare la Tipografia „*A. Mureșianu*“ în Brașov.

Scire teatrală. Subsemnata Direcțiune anunță ou tótă onórea, că reprezentațiile teatrului german se vor începe Sâmbătă în 20 Noemvre n. 1897 cu piesa populară: „*Das grobe Hemd*“ de *Karl Weiss*.

Dintre piesele noué, ce se vor reprezenta amintim deocamdată: „*Comtesse Guckerl*“ de *Schöthan* și *K. Ellfeld* — „*Die Schmeterlingsschlacht*“ de *H. Suderman* — *Trilby*“ de *Potter* — „*Die versunkene Glocke*“ de *Gerhart Hauptmann* — „*Das alte Lied*“ și „*Mengersfeldt*“ de *F. Philippi*. — „*Johannes*“ de *H. Suderman*.

Operete: „*Waldmeister*“ de *Ioh. Strauss*; „*Die Geisha*“ de *Jonas Sidney* — „*Der verregnete Amor*“ de *Varucz* etc. etc.

Abonamente se primesc în biroul de concerte și teatre nou înființat, Colțul promeadei de jos și prin *Alexandru Rosner* în persóna.

Cu înaltă stimă  
G. Galtz, director.

## ULTIME SCIRI.

Viena, 10 Noemvre. Studenții germani naționali și liberali, în număr de vre-o 2000, adunându-se înaintea parlamentului, au arangiat o mare demonstrația în favorul deputaților *Wolf*, *Schönerer* și *Lecher* și în contra lui *Lueger* și *Badeni*. A trebuit să întrevină poliția. Studenții s'au depărta cantînd „*Wacht am Rhein*“ și strigînd: „*Piéră Badeni!*“ „*Piéră Lueger, trădătorul!*“.

„Cestiunea română și tripla alianță“. „*National-Zeitung*“ din Berlin publică sub titlul de mai sus, o scrisóre din Bucuresci, care se plînge, că speranțele, ce s'au pus în visita Regelui *Carol* la *Budapesta*, nu s'au implinit. Români de dincóce sunt mai amăriți ca ori și când, ór în România patimele naționale sunt aprinse, mândria națională e așa de lovită prin decorarea lui *Ieszenszky*, încât esistența cabinetului *Sturdza* e serios periclitată.

„Nu se va mai găsi atunci un al doilea ministru-președinte român, care să observe o atitudine atât de rezervată și modestă ca d. *Sturdza*“.

„Retragerea de tață ar deschide éráși drumul influenței rusesci, nu numai în Macedonia și în Balcani, ci și la Dunărea de jos și pe ambele părți ale Carpaților“.

„*Pester Lloyd*“ de adi răspunde diarului berlines pe trei și jumătate colóne lungi. Vom reveni.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

**Cursul la bursa din Viena.**

Din 10 Noembrie 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.15
Renta de corone ung. 4%	99.95
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.85
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.40
Bonuri rurale ungare 4%	97.70
Bonuri rurale croate-slavone	97.80
Imprum. ung. cu premii	155.25
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	139.50
Renta de argint austr.	102.35
Renta de hartie austr.	102.20
Renta de aur austr.	123.—
Losuri din 1860	143.40
Actii de-ale Banței austro-ungar.	951.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	386.—

Actii de-ale Banței austr. de credit.	352.75
Napoleonori	9.53 1/2
Marcii imperiale germane	58.87 1/2
London vista	119.75
Paris vista	47.55
Rente de corone austr. 4%	101.95
Note italiene.	45.20

**Cursul pieței Brașov.**

Din 11 Noembrie 1897.

Banota rom. Cump.	9.46	Vend.	9.48
Argint roman. Cump	9.42	Vend.	9.44
Napoleon'ori. Cump.	9.51	Vend.	9.53
Galbeni Cump.	5.60	Vend.	5.63
Ruble Rusesci Cump.	127.	Vend.	—
Marcii germane Cump.	58.50	Vend.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vend.	—
Seria. fonc. Albina 5%	100.75	Vend.	101.75

**„THE GRESHAM“**

Societate Engleză pentru asigurarea vieții

Fundată în anul 1848. in Londra. Fundată în anul 1848

au înființat cu începerea dela 1 Septembrie a. c. o nouă

**modalitate de asigurare a împrumuturilor hipotecare,**

care face posibil fie-cărui proprietar de pământ sau de case, a cărui avere imobilă este încărcată cu datorie hipotecară, în schimbul unei taxe neînsemnate se asigure familiei sale avantajul, că în cas dacă ar muri în decursul termenului de amortisare se-i rămână proprietatea hipotecară liberă de datorie.

Pintr-o astfel de asigurare a datoriei hipotecare, societatea în schimbul unei taxe anuale foarte neînsemnate, ia asupra-și obligământul, că la morțea părții contractante, întâmplându-se aceea orî și când în decursul termenului de amortisare, se plătescă imediat băncii împrumutătoare restul datoriei hipotecate, punând familia în posesia proprietății libere de datorie.

La încheierea acestui soi de asigurare este cu totul indiferent, dacă împrumutul este contractat de acuma, orî mai de mult, de-ore-ce taxa anuală se calculează numai pentru timpul restant.

Condițiunile sunt clare și pot fi înțelese ușor de orî cine.

Procedura de contractare la asigurare nu este împreună cu nici o greutate.

Informațiuni mai detaliate oferă:

**Szepessy Lajos,**

representantul pentru Ardeal al secțiunii de împrumut hipotecar a

societății engleze de asigurare pe viață „The Gresham.“

Cluj, Trencsen-tér Nr. 1, (casa proprie).

7-10

**ABONAMENTE**

LA

**„GAZETA TRANSILVANIEI“**

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șase luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șase luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șase luni.	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șase luni.	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

**Deschidere de prăvălie cu vechituri.**Subscrisul are onoare a face cunoscut onorat. public, că: **am deschis în strada Măcelarilor casa lui Korodi M. Nr. 2.****Prăvălie cu vechituri.****Cumpăr și vând resturi de stoffe și mărunchișuri. Cumpărare și vânzare de mobile.**

De o cercetare numărătoasă Vă rogă cu totă stima:

2-3.1414

Elias Rosenberger.

**Lucrări de legătorie de cărți.****Wilhelm Haydecker**  
legător de cărți, și lucrător de galanterii,  
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

**Legătoria sa de cărți,**

ce există de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou aranjată cu 9 mașini diferite.

Se efectuează toate lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, până la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. executând cât se poate de bine și de exact.

Având lucrătorii de toate speciile esecelent pregătiți, această legătoria de cărți poate se esecute iute și foarte ieftin tot ce se poate cugeta mai bun în aceste lucrări.

**Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage** etc. în toate esecutiunile posibile.

Despărțământ deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocolare pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

**WILHELM HAYDECKER,**

legător de cărți,

Strada porții Nr. 22.

7-00

**Strada porții Nr. 22****Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.**

Valabil din 1 Octombrie st. n. 1897.

**Sosirea trenurilor în Brașov:**

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul accelerat (peste Arad) sosesc la 0 ore 0 min. dimineța.
- II. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra (acesta dela Budapesta până la Clușiu e tren de persoane, ér dela Clușiu până aici tren mixt)\*).

Dela București la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circula numai Vinerea dela Predeal, la 0 ore 0 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.
- V. Trenul accel. la — ore — min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St. Georgi cu Ciuc-Szerda).
- II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m. (dela prima Iulie pân' la 31 August va avé și acest tren legătura cu St. Georgi cu Tușnadul).
- III. Trenul mixt, la 7 ore 3 min. séra, (are legătura cu Ciuc-Szerda).

Dela Zernesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 órá 9 min. p. m.

**Plecarea trenurilor din Brașov:**

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța (acest tren merge până la Clușiu ca tren mixt, ér de acolo mai departe ca tren de persoane).
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.
- IV. Tr. accel. (peste Arad) la — ore — min. séra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul accelerat (ce vine dela Arad) la — ore — min. dim.
- III. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- IV. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia-Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătura cu Tușnad) Ciuc-Szerda. 2 ó. 55 m.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 2 ore 55 m. p. m. (are legătura cu linia Tușnad-Ciuc-Szerda).

Dela Brașov la Zernesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.